

TM8 Nattelivspakke og ren by (bevillingsudløb)

Baggrund

Restaurations- og Nattelivsplan 2022-2025 blev vedtaget i Teknik- og Miljøudvalget og Kultur- og Fritidsudvalget på deres møder henholdsvis den 31. maj og 27. maj 2021. I september 2021 behandler Borgerrepræsentationen planen. I planen indgår en række initiativer, som kræver finansiering. En række af de initiativer, der forventes at indgå i planen, er indeholdt i dette budgetnotat.

Indhold

Nattelivet producerer meget henkastet affald og lugt- og uringener, hvilket blandt andet skyldes, at adfærden er anderledes i nattelivet grundet alkoholindtag, og at pladsen mange steder er trang ift. opsætning af affaldskurve og toiletfaciliteter. De seneste år er der ligeledes set en tendens til, at festen holdes udenfor på pladser, grønne arealer og ved havneområder – en tendens der er blevet forstærket af COVID-19. Dette skaber samlet set behov for en tilpasset indsats.

Budgetnotatet indeholder initiativer på en øget renholdelsesindsats til håndtering af henkastet affald i særligt belastede nattelivszoner og fra festlige udendørsaktiviteter særligt om sommeren - i både dags-, aften- og nattetimer med fokus på kommunale grønne arealer, pladser og havnearealer. Budgetnotatet indeholder ligeledes initiativer til at øge toiletkapaciteten i særligt belastede nattelivszoner og for områder med festlige udendørsaktiviteter.

Nattelivsplanen behandles af Teknik- og Miljøudvalget samt Kultur- og Fritidsudvalget i august, og dette budgetnotat vil blive tilrettet på baggrund af udvalgenes behandling. Initiativerne i budgetnotatet kan igangsættes uafhængigt af hinanden.

Initiativ 1. Spuling og midlertidige toiletter - bevillingsudløb (Initiativ 24 i Restaurations- og nattelivsplanen) (1,4 mio. kr. årligt i service)

Der blev i Budget 2018 afsat 1,3 mio. kr. til en pulje, der skulle nedbringe generne fra nattelivet. Med dette initiativ foreslås den tidligere bevilliget indsats, der omfatter spuling af fortove, gader og pladser fra torsdag til søndag med fokus på Indre By samt opsætning af midlertidige toiletter i en seks ugers periode i sommerhalvåret, til 0,9 mio. kr. årligt videreført fra 2022 og frem. Tildeles der ikke midler, vil spuleindsatsen og opstillingen af de midlertidige toiletter bortfalde, og der vil kunne opleves væsentligt flere menneskelige efterladenskaber, som ligeledes vil medføre lugtgener.

Udover en videreførelse af den tidligere bevilling på 0,9 mio. kr. årligt til spuling, foreslår Teknik- og Miljøforvaltningen at omprioritere og forøge bevillingen således, at den tidligere registrering af affald ikke fortsættes. I stedet for foreslås der 0,5 mio. kr. årligt til opstilling af

flere midlertidige toiletter hen over sommeren flere steder i byen, hvorved toiletkapacitet på kommunal grund ved sommer-hotspots øges. Opstilling af flere midlertidige toiletfaciliteter vil i endnu højere grad imødekomme gener fra fx urin og andre efterladenskaber. Ud fra erfaringerne fra den tidligere nattelivsplan og sommeren 2020, vurderer forvaltningen, at der bl.a. er behov for opstilling af midlertidige toiletter i den kommunale del af Havneparken på Islands Brygge og yderligere lokationer, ligesom faciliteterne kan flyttes alt efter behovet og pladsforhold, fx ift. fredning. Initiativet kan skaleres.

Initiativ 2. Affaldsløsninger til hotspots (initiativ 20 i Restaurations- og nattelivsplanen) (0,2 mio. kr. i anlæg og 3,5 årligt i service)

Indsatsen fra Restaurations- og Nattelivsplan 2017 om en højere affaldskapacitet på nattelivsstrækningerne har ledt til udvikling af forskellige supplerende affaldsløsninger, der kan fungere i områder, der er særligt belastede og har mindre plads til almindelige affaldskurve, hvilket er typisk for fx indre by, hvor der er mange barer og restaurationer.

Der foreslås en ekstra aftentømning af affaldskurve på udvalgte placeringer frem til kl. 22 fra torsdag til lørdag, primært i Indre By og enkelte steder på Nørrebro, Vesterbro og Christianshavn, hvor der genereres særligt meget affald i forbindelse nattelivet. Derudover opsættes godt 60 supplerende affaldsbeholdere som eksempelvis pose- og pizzabakkeholdere på de udvalgte placeringer.

Som supplement foretages der desuden ekstra renhold, i form af opsamling og fejning af henkastet affald om morgenen på de udvalgte placeringer i Indre By, Nørrebro, Vesterbro og Christianshavn fredag til søndag.

Initiativ 3. Reduktion af gener fra festlige udendørsaktiviteter i sommerperioden (initiativ 25 i Restaurations- og nattelivsplanen) (0,1 mio. kr. i anlæg og 3,6 mio. kr. årligt i service)

I sommerhalvåret har der i stigende grad kunne opleves en tilbagevendende problematik i forhold til gener fra et festligt udeliv både i dags-, aften- og nattetimer, som genererer henkastet affald på grønne arealer, havneområder og pladser, altså andre steder end de typiske nattelivszoner. Dette initiativ adskiller sig dermed fra initiativ 2, da det omhandler områder, hvor borgerne selv skaber festen på kommunens udearealer.

Der foreslås en øget renholdelsesindsats i sommerperioden fra torsdag til søndag morgen på særlige hotspots, fx kommunale grønne arealer, havneområder, pladser og akut opståede festzoner i byen, som normalt ikke oplever nattelivsaktiviteter. Dette vil sikre håndtering af den øgede mængde henkastet affald, der genereres i disse områder. Det vil blandt andet være steder som Havneparken på Islands Brygge, Nørrebroparken og Amager Strandparken, som er særligt velbesøgte i sommermånederne.

Renholdelsesindsatsen består af en ekstra aftentømning af affaldskurvene og ekstra renhold, i form af opsamling og fejning af henkastet affald i de spidsbelastede områder. Renhold vil i udgangspunktet finde sted om morgenen, når festaktiviteterne er afsluttet, så byen fremstår ren i løbet af formiddagen.

Der kan samtidig opsættes godt 25 supplerende løsninger til affaldshåndtering i spidsbelastningsområderne i form af pop-up affaldskurve, pizzabakkeindsamlere, askebægre og lignende, som kan være med til at lette mængden af henkastet affald fra øgede festlige udendørs nattelivsaktiviteter.

TM84 Flere affaldskurve ved offentlige bænke indeholder opsætning af flere affaldskurve, hvorfor opsætning af supplerende affaldsbeholdere i dette initiativ skal koordineres med opsætning af affaldskurve i forbindelse med TM84, såfremt begge indsatser tildeles midler.

Initiativ 4a. Opsætning af nye toiletter samt udvidelse af bestående toiletfaciliteter (8,5 mio. kr. i anlæg, 0,5 mio. kr. i service i 2022 og 1,6 mio. kr. årligt i 2023 og frem i service)

Særligt belastede nattelevs-zoner med behov for mere toiletkapacitet er bl.a. området omkring Nyhavn, Gothersgade, Nytorv/Gammeltorv, trafikknudepunktet Nørreport og strækningen fra Nørreport over Israels Plads til Dronning Louises Bro. De bemandede toiletter i området er lukkede om natten og i øvrigt ikke egnede til natåbning, og der mangler døgnåbne toiletter, som kan bruges året rundt i hele området.

Med dette initiativ opsættes i alt fem nye døgnåbne toiletter: fire standardtoiletter bestående af hvert to toiletrum (heraf et med handicapadgang) og et pissoir, samt en toiletvogn med to toiletrum.

De fem nye toiletter opsættes på følgende lokationer:

- På Nørreport ved Nørre Voldgade/Gothersgade
- På Linnésgade eller Rømersgade, tæt ved Israels Plads. Den konkrete placering skal afklares nærmere
- På Borgergade, som erstatning for det nuværende Danfo-toilet fra 2008, som med kun et toiletrum ikke tilbyder tilstrækkelig kapacitet, og med en forventet levetid på 15 år, er udskiftningsmodent indenfor de næste år
- På Nytorv, som erstatning for et kommende sæsontoilet, der kun er sommeråbent, og som supplement til et støbejernspissoir, der hverken er opvarmet eller frostsikret og derfor ikke kan bruges året rundt. På grund af fredning og byggetekniske årsager er det ikke muligt at opsætte et standardtoilet andetsteds på Gammeltorv eller Nytorv
- På Sortedam Dossering tæt ved Dronning Louise Bro. Det er grundet fredning og pladsmangel ikke muligt at opstille et standardtoilet på eller ved Dronning Louises Bro, hvorfor der foreslås at der opstilles en fast installeret døgnåben toiletvogn. Den konkrete placering skal afklares nærmere, men vil formentlig kræve nedlæggelse af to parkeringspladser

Konsekvenser for bilparkeringspladser

Antal pladser i projektområdet før projekt	Zone/udenfor zone	Belægningsprocent før projekt	Antal pladser, der nedlægges i hver zone (forventet)	Erstatnings-parkeringspladser, der anlægges i projektet (forventet)
11	Blå zone	Kl. 12 104 % Kl. 17 101 % Kl. 22 106 %	2	0

Endvidere foreslås det at frostsikre toiletbygningerne ved Nyhavnsbroen, så de kan bruges året rundt. Udover midler til frostsikring indebærer forslaget yderligere midler til drift året rundt.

Med initiativet indkøbes fire standardtoiletter, der per stk. koster 2,0 mio. kr. i indkøb og 0,3 mio. kr. årligt i afledt drift. Derudover indkøbes én toiletvogn til 0,4 mio. kr., hvortil der også kommer 0,3 mio. kr. årligt i afledt drift til rengøring, forbrug og vedligehold. Frostsikring af toiletbygningerne ved Nyhavnsbroen estimeres at koste 0,1 mio. kr.

Initiativ 4b. Natrengøring af nuværende toiletter (1,7 mio. kr. i 2022 og 1,3 mio. kr. årligt fra 2023 i service) samt nye toiletter (0,2 mio. kr. i 2022 og 0,3 mio. kr. årligt fra 2023 i service)

Erfaringer viser, at borgerne benytter sig af offentlige toiletter, når de er rene og indbydende. For tiden rengøres de ubemandede toiletter kun i dagtimerne og ikke mellem kl. 21 og kl. 5. For at opretholde rene og indbydende toiletter i de særligt belastede områder foreslås det at udvide rengøringsfrekvensen med to natrengøringer i tidsrummet kl. 22-05 i tre nætter om ugen, torsdag til søndag. Natrengøring af toiletterne i weekenden kan forebygge lugt- og uringener og gavne både borgere, der deltager i nattelivet og borgerne, der bor og færdes i området.

Natrengøring er en forholdsvis dyr løsning, da der af sikkerhedsmæssige hensyn altid skal være to medarbejdere på arbejde.

På baggrund af den *nuværende toiletkapacitet* foreslås to natrengøringer af i alt syv døgnåbne toiletter (tre ubemandede toiletter og fire pissoirs) tre nætter om ugen. Der skal afsættes 0,4 mio. kr. til anskaffelse af en rengøringsbil og 1,3 mio. kr. årligt som driftsmidler til rengøring.

Bevilges der midler til *flere nye ubemandede toiletter*, jf. initiativ 4a, og dermed en udvidelse af toiletkapaciteten, kan forslaget om to natrengøringer opskales til i alt 11 toiletter (syv ubemandede toiletter og fire pissoirs) tre nætter om ugen. I så fald skal der afsættes yderligere 0,3 mio. kr. årligt.

Initiativ 5. Udvikling af alternative løsninger til toiletkapaciteten i særligt belastede områder (Initiativ 23 i Restaurations- og nattelivsplanen) (0,8 mio. kr. i anlæg)

Der er stort behov for at udvikle yderligere alternative løsninger, der kan minimere lugt- og uringener, hvor den bestående toiletkapacitet ikke dækker nattelivets behov. Udvikling samt test af alternative løsninger skal ske i dialog med borgere og restauranterne.

Det foreslås at afprøve alternative toiletløsninger, fx lukkede og åbne pissoirs/missoirs med og uden tank, mobile urinaler, tissetrakter mv. Alternative toiletløsninger skal være let tilgængeligt også for borgere, der er påvirket samt lette at montere og tage ned om morgenen eller efter weekenden, så de ikke generer bybilledet i dagtimerne. Alternative toiletløsninger kan bruges fleksibelt på skiftende feststeder samt der, hvor fredning eller pladmangel ikke tillader andet.

Udover fysiske løsninger skal der udvikles og afprøves adfærdsændrende indsatser, der kan påvirke borgernes adfærd hen imod øget brug af de forskellige toiletfaciliteter ved eksempelvis skiltning eller andre former for nudging målrettet borgere i nattelivet.

Initiativet har udgifter for 0,8 mio. kr. til udvikling og afprøvning af alternative toiletløsninger og adfærdsændrende indsatser.

Overordnede målsætninger og effekter

Initiativerne understøtter renhold, affaldshåndtering og toiletter i nattelivet, der kan bidrage med til målsætningen fra Fællesskab København, om at 2/3 af københavnere oplever København som ren by.

Økonomi

Initiativ 1 har estimerede serviceudgifter på 1,4 mio. kr. årligt i 2022 og frem til spuling og opsætning af midlertidige toiletter.

Initiativ 2 har estimerede anlægsudgifter på 0,2 mio. kr. i 2022 og estimerede afledte serviceudgifter på 3,5 mio. kr. årligt fra 2022 og frem til ekstra tømning, opsætning af supplerende affaldsløsninger og øget renholdelsesindsats.

Initiativ 3 har estimerede anlægsudgifter på 0,1 mio.kr i 2022 og estimerede afledte serviceudgifter på 3,6 mio. kr. årligt fra 2022 og frem til ekstra renhold og tømning af affaldskurve, samt supplerende affaldsløsninger ifm. festlige udendørsaktiviteter på udvalgte placeringer.

Initiativ 4 har estimerede anlægsudgifter for 0,5 mio.kr i 2022 og 8,0 mio. kr. 2023 til renovering af et toilet og opsætning af nye toiletter, samt estimerede afledte serviceudgifter på 3,5 mio. kr. i 2022 og 3,2 mio. kr. 2023 og frem til drift af nye toiletter, drift af frostsikrede toiletter og natrengøring af ubemandede toiletter.

Initiativ 5 har estimerede anlægsudgifter på 0,8 mio. kr. i 2022 til udvikling af alternative løsninger til toiletkapaciteten.

Initiativ 1 forventes ibrugtaget i juli 2022. Initiativ 2-5 forventes ibrugtaget løbende fra januar 2022.

Tabel 1. Oversigt over aktiviteter på alle styringsområder

Aktiviteter i forslaget <i>(1.000 kr. - 2022 p/l)</i>	Styrings- område	2022	2023	2024	2025	I alt
<i>Initiativ 1. Spuling og midlertidige toiletter - bevillingsudløb</i>						
Spuling og midlertidige toiletter	Service	900	900	900	900	3.600
Øget midlertidige toiletkapacitet	Service	500	500	500	500	2.000
Initiativ 1 i alt		1.400	1.400	1.400	1.400	5.600
<i>Initiativ 2. Løsninger til hotspots</i>						
Ekstra aftentømning af affaldskurve	Service	2277	2277	2277	2277	9108
Anlæg af supplerende affaldsbeholdere	Anlæg	175	0	0	0	175
Drift og vedligehold af supplerende affaldsbeholdere	Service	107	107	107	107	428
Øget renholdelsesindsats	Service	1070	1070	1070	1070	4280
Initiativ 2 i alt		3629	3454	3454	3454	13.991
<i>Initiativ 3. Reduktion af gener fra festlige udendørsaktiviteter</i>						
Øget renholdelsesindsats	Service	1767	1767	1767	1767	7068
Ekstra aftentømning af affaldskurve	Service	1809	1809	1809	1809	7236
Anlæg af supplerende affaldsbeholdere	Anlæg	112	0	0	0	112
Drift og vedligehold af supplerende affaldsbeholdere	Service	55	55	55	55	220
Initiativ 3 i alt		3743	3631	3631	3631	14.636

<i>Initiativ 4a. Opsætning af nye toiletter samt udvidelse af bestående toiletfaciliteter</i>						
Opsætningen af 5 nye toiletter	Anlæg	450	8.000	0	0	8.450
Frostsikring af to toiletter ved Nyhavnsbroen						
Drift til 7 toiletter	Service	500	1.600	1.600	1.600	5.300
- Reduktion af parkeringsindtægter	Service	14	14	14	14	56
- Statslig modregning af reduktion af parkeringsindtægter	Finansposter	-14	-14	-14	-14	-56
Initiativ 4a i alt		950	9.600	1.600	1.600	13.750
<i>Initiativ 4b. Natrengøring af toiletter</i>						
Natrengøring af syv ubemandede toiletter	Service	1.700	1.300	1.300	1.300	5.600
Natrengøring af nye ubemandede toiletter	Service	150	300	300	300	1.050
Initiativ 4b i alt		1.850	1.600	1.600	1.600	6.650
<i>Initiativ 5. Udvikling af alternative løsninger til toiletkapaciteten i særligt belastede områder</i>						
Udvikling af alternative løsninger til toiletkapaciteten	Anlæg	800				800
Initiativ 5 i alt	Anlæg	800				800
Udgifter i alt		12.372	19.685	11.685	11.685	55.427

Risikovurdering

Grundet den lange nedlukning af nattelivet og usikkerheden ved håndtering af den nye tendens med festlige udendørsaktiviteter er der for initiativ 2 og 3 lagt en buffer i begge initiativer på ekstra tømning, renhold og opsætning af affaldsløsninger.

Ift. initiativ 4a er der afsat 8 % af anlægsomkostningerne til uforudsete udgifter, da det er uvist, hvilke konkrete tilslutningsmuligheder der findes på de kommende placeringer. Ift. initiativ 4b indebærer rengøring i nattetimerne, mens nattelivet udfolder sig, udfordringer ift. medarbejdernes arbejdsmiljø, fordi driftsmedarbejderne kan være udsat for trusler om vold og truende adfærd. Det kan desuden være en udfordring at finde og fastholde deltidsansatte medarbejdere og tilkaldte vikarer.

Bevillingstekniske oplysninger

Reglerne for statens modregning af kommunens parkeringsindtægter betyder, at mer-/mindreindtægter fra betalingsparkering som udgangspunkt skal afregnes med staten, og derfor ikke har finansiel betydning for Københavns Kommune. Mer-/mindreindtægterne vil dog påvirke servicemåltallet med 1:1.

Tabel 2. Udgifter på alle styringsområder

Service (1.000 kr. – 2022 p/l)	Bevilling	2022	2023	2024	2025	I alt
<i>Anlægsudgifter</i>						
Initiativ 2. Løsninger til hotspots	2000	175				175
Initiativ 3. Reduktion af gener fra festlige udendørsaktiviteter	2000	112				112
Initiativ 4. Øget toiletkapacitet i særligt belastede områder	2000	450	8.000			8.450
Initiativ 5. Udvikling af alternative løsninger til toiletkapaciteten i særligt belastede områder	2000	800				800
Anlægsudgifter i alt		1.537	8.000			9.537
<i>Afledte serviceudgifter</i>						
Initiativ 1. Bevillingsudløb – spuling og midlertidige toiletter	1000	1.400	1.400	1.400	1.400	5.600
Initiativ 2. Løsninger til hotspots	1000	3.454	3.454	3.454	3.454	13.816
Initiativ 3. Reduktion af gener fra festlige udendørsaktiviteter	1000	3.631	3.631	3.631	3.631	14.524
Initiativ 4a. Øget toiletkapacitet i særligt belastede områder	1000	500	1.600	1.600	1.600	5.300
Initiativ 4b. Øget toiletkapacitet i særligt belastede områder	1000	1.850	1.600	1.600	1.600	6.650
Afledte serviceudgifter i alt		10.835	11.685	11.685	11.685	45.890
<i>Afledte servicemåltals-effekter</i>						
- Reduktion af parkerings-indtægter, initiativ 4a	1010	14	14	14	14	56
Afledte servicemåltals-effekter i alt		14	14	14	14	56
<i>Finansposter</i>						
- Statslig modregning af parkeringsindtægter/reduktion af parkeringsindtægter, initiativ 4a	2500	-14	-14	-14	-14	56
Finansposter i alt		-14	-14	-14	-14	-56

Øvrige tekniske oplysninger

Bydel

Bydækkende									
Bispebjerg		Indre by	x	Vesterbro/Kgs. Enghave	x	Valby	x	Amager Øst	x
Nørrebro	x	Østerbro	x	Brønshøj/Husum		Vanløse		Amager Vest	x

Høring

Har budgetnotatet været i høring?	Ja	Nej
Ejendomsfaglig høring i TEo/ByK/KEID		X
IT-projekt (KIT)		X

Tidligere afsatte midler

I Budget 2018 blev der afsat 2,0 mio. kr. i 2018 til udskiftning af affaldskurve, og 3,1 mio. kr. i 2018 og 4,1 mio. kr. i 2019 og frem til hyppigere tømning af affaldskurve. Der blev ligeledes afsat 1,3 mio. kr. til renhold og spuling. I Budget 2019 blev der afsat 2,4 mio. kr. fra 2019-2022 til øget renhold de steder i byen, hvor behovet var størst. I Budget 2020 blev der afsat 3,5 mio. kr. i 2020 og 2021 til optimeret tømning af affaldskurve, som en del af Budgetanalysen fase 1.

(1.000 kr., løbende p/l)	2017	2018	2019	2020	2021
Budgetaftale 2018	6.300	4.100	4.100	4.100	4.100
Budgetaftale 2019	2.400	2.400	2.400	2.400	2.400
Budgetaftale 2020				3.500	3.500
Afsatte midler i alt	8.700	6.500	6.500	10.000	10.000